

OBOWIĄZAĆ SIĘ (34) *vb pf*

się (27), się (7).

W *inf* obowiązać (3), obowiązać (2); obowiązać *SarnStat* (2); obowiązać : obowiązać *Mącz* (1:2). ◇

W *pozostałych formach* obowiąż- (29), obowiąż- (1) *ListRzeź*.

Oba o oraz a jasne.

inf obowiązać się (5). ◇ *fut 3 sg* obowiąże się (2). ◇ *praet 3 sg m* obowiązał się (6). *f* obowiązała się (2). ◇ *1 pl* -chmy się obowiązali (1) *RejPosRozpr*, -smy się obowiązali (1) *SarnStat*, -śmy się obowiązali (1) *ListRzeź*. ◇ *2 pl* -ście się obowiązali (2). ◇ *3 pl m pers* obowiązali się (6). ◇ *plusq 3 sg m* był się obowiązał (1). ◇ *3 pl m pers* byli się obowiązali (1). ◇ *con 3 sg m* by się obowiązał, obowiązałby się (3). *f* by się obowiązała (3).

Sł stp brak, Cn s.v. gardłem się obowiązać, Linde bez cytatu.

1. *Zobowiązać się, podjąć się czegoś, przyrzec; se ligare PolAnt; nomen dare, fidem obligare Mącz; addicere se alicui, obstringi Modrz; vovere votum Vulg; adstringi JanStat; cavere Cn (33) : Obligare fidem suam, Záltáwić wiárę fwoyę/ To yeft obowiązać fie. Mącz 193c; SarnStat 543, 771.*

obowiązać się około czego (1): siednoczilichme sie y iest tho wolia, nalfza, thak iakośme sie około thego zwolili y obowiązali, thakową rzecz y vffale, niny y na prziffle czaly mocznie a nieodmiennie dzierzecz *ListRzeź w. 23.*

obowiązać się względem czego (1): iefli który z Szláchty onych powiátów dobrowolnie tákowym Cyrográphem álbo líftem rękoiemftwá względem którégokolwiek y iákiégokolwiek bądź máłego bądź nawiętfzého długu obowiązałby fie y zápifał: áby był powinien [...] we wzyftkim dofyć vczynić *SarnStat 1217.*

obowiązać się komu (6): *Diar 33; Nomen dare, Dác fie wpifác zá żołnierzá álbo zá ftudentá/ obowiązać fie komu. Mącz 249b, 20c; RejPosRozpr b3v; LatHar 128 marg; SarnStat 1217.*

obowiązać się ku czemu (2): á nikomuby tych beneficiy niedáwác/ ázby fie obowiązał obyczáiem iuz powiedziánym [*nisi obstringatur ad solvendum, modo iam indicato*]/ ku zápláceniu/ ták dorocznego dochodu raz/ iáko teź dziefiátey części ná káždy rok o nych potomnych lat. *ModrzBaz 139; SarnStat 1252.*

obowiązać się na co (9): *ListRzeź w. 8; Diar 33; [młodzieniec]* gdi wprog fzkolny wftępuye/ myflic o tem ma wftýtkim iákoby to wypełnić mogł [...] á wfpomogł fie ná wftýtko ná co fie był krzác obowyazał. *GliczKsiąż L4; LubPs B2; BibRadz Num 30/9, 13; bo ci ktorzi to w fwey mocy máia/ niedawáliby nikomu żadnego beneficium/ ázby fie pirwey ná to [dawanie części dochodu rzeczypospolitej] obowiązał [nisi eo nexu obligato]. ModrzBaz 139; dał Abráhám dziefięcinę Melchifedechowi nawyżfzemu Káplánowi ze wzyftkiego: y ná toź fie ślubem obowiązał Pánu Bogu wnęk iego Iákob Pátryárchá/ z nátnhienia Ducha s. [Vovit etiam votum dicens Vulg Gen 28/20] *LatHar 128; SarnStat 11.**

obowiązać się czym (9): *RejPosRozpr b3v; iefliby mężowie ich [dziewek, które dziedziczq] tym fpořobem pieniádze od rodziców [...] wzięli zá tą vmową y obowiałkiem áby máiętności ná nie należácý nie bráli/ bądź pod rękoiemftwem/ bądź którýmkolwiek fpořobem obowiažali fie*

[*astrinxerint qualitercunque: sive per fideiussoriam cautionem, vel alio quocunque modo ... JanStat 569*]
SarnStat 590. Cf Zwroty.

cum inf (6): ListRzeź w. 23; OrzQuin S4; pan Márgrabiá Brándeburfki mowi zá powinowátostíá kthorá ma z Krolem Polfkim [...] przepomniawfzy przyfięgi fwey/ ktorá fie obowiązał rozmnáżác páńftwo Rzelkie BielKron [332²]v; SarnStat 11, 989, 1217.

Zwroty: »cyrografem albo listem obowiązac się« (1): SarnStat 1217 cf obowiązac się względem czego.

»obowiązac się na duszę swoję« (1): tedy wázyt będá wfzytki fluby iey/ y kázde o obowiązanie [!] ktorým fie obowiązáłá ná duflę fwoię mocne będzie [omne ligamen quo ligavit se super animam suam erit stabile] BudBib Num 30/5.

»pod kłátwami kościelnými obowiązac się« (1): Tenże [dziedzic N] będzie powinien [...] ku płáceniu z przerzeczonými kmiećmi przerzeczonego czynfzu rocznego dwánaście grzywien pod kłátwami Kościelnými obowiązac fie. SarnStat 1252.

»obowiązac się obowiązaniem« [szyk: 1:1] (2): Zás niewiáftá gdy flubi flub Iehowie/ á obowiąze fie obowiązaniem wdomu oycá fwego [cum ... ligaverit se ligamine in domo patris sui] w młodości fwey. BudBib Num 30/3 [4], 30/5.

»obowiązkiem się obowiązac« (2): [Pan] Stárl s ciebie on mocny zapis y obowiązek przodkow twoich/ ktorým fie byli obowiązáli/ iż to miał być kázdy wiecznie przeklęty ktorýby był w namnieyfzym punkcie zakonu nie wypefnił. RejZwierc 128; SarnStat 20.

»przysięgá, przez przysięgę, pod przysięgá obowiązac się« = ligamine se ligare PolAnt; iureiurando se obligare, per fidei sacramentum cautionem praestare JanStat (5:1:1): [posłowie ku senatorom] wezwanie i powinowactwo swe wiedzieć a zawždy pomnieć raczycie, a i nadzieję mamy, iż mu dosyć czynić będziecie zawždy raczyć, boście się na to nie tylko RP ale i P.Bogu przysięgá swá obowiązáli. Diar 33; BibRadz Num 30/11; BielKron 332; Mącz 20c; żeby ták [królowie] poddánym fwym królowáli/ iáko fye ná Koronácyéy fwéy/ przed Káplánem naywyfzyfzym klęcząc/ pod Bożą przysięgá/ piérwéy á nizeli Koronę z rák Káplánfkich wzięli/ królowác obowiązáli OrzQuin S4; iákóz to Pánowie y Szláchtá przerzeczeni zá się y potomki fwé przez przysięgę wiáry fwéy czynić fie obowiązáli SarnStat 989, 11.

»ślubem się obowiązac« = devovere se Mącz (3): Ale flub kázdey wdowy/ ábo tey co fie rozwiodłá z mężem ktorýmby fie obowiązáłá [Et votum viduae et repudiatuae, omne quo ligavit se super animam suam]/ ma być wypefniiony. BibRadz Num 30/10; Mącz 508a; LatHar 128.

»usty swemi się obowiązac« (1): wniwecz obroći flub iey w który fie wdáłá/ á ná co fie wfty fwemi obowiązáłá [prolationem labiorum eius, quibus ligavit se] BibRadz Num 30/9.

Szeregi: »być powinným i obowiązac się« (1): tho czo są powinni y na czo się obowiązáli, thego niefá pilny, y nie daię sie karacz. ListRzeź w. 8.

»obowiązac się i ślubić« (2): tedy to ná cokolwiekby fie oná obowiązáłá y flubiłá/ wniwecz fie obroćić ma/ á Pan iey to odpufći/ ábowiem to od mężá ieft przekażono. BibRadz Num 30/13, Num 30/11.

»obowiązac się i zapisać« [szyk 1:1] (2): áby był powinien koždy wedlá tákiego Cyrográphu y zapifu rękoiemftwá onému/ którému fie zápifał y obowiązał/ wedle ftárych praw Słáfkich we wfzyftkim dofyc vczynić SarnStat 1217, 1217.

»zwolić się i obowiązać« (1): *List Rzeź w. 23 cf obowiązać się około czego.*

W przeni [czemu] (1) : prozno by was daley zwac ludzmi/ ktorziszcie sie obowiazali pozadliwosci Panow/ dzikiemu a okrutnemu zwierzowi podobnych [qui vos pertinaciter addixissetis ferinorum dominorum cupiditati]: ktorzi wiedzac y chcac/ wdaliszcie sie w dobrowolna slepota. ModrzBaz 143v.

2. Związać się, obwiązać się; przeni (1) :

Zwrot: »obowiązać się niecnota« = stać się winnym (1): Nefario se patriae obstrinxit scelere si quis Tyrannum occidit quamvis familiarem? Y zaż ten niecnota yaka popełnił/ albo sie obowiazal yaka niecnota/ który okrutnika/ aczkolwiek w towarzystwie zabił? Mqcz 422a.

Synonimy: 1. podjąć się, przyrzec, ślubić, zwolić się.

Formacje współrdzenne cf WIĘZAĆ.

Cf OBOWIĄZANIE, OBWIĄZAĆ SIĘ